

№ 39.

Warszawa, d. 26 września 1925 r.

№ 39.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Krak.-Przedmieście 5 m. 4, tel. 114-26. Adres telegr.: „Metalowcy—Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Złp. 4 kwartalnie. Nr. pojedynczy gr. 40.
Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY“ bezpłatnie.

**SZWEDZKIE
ŁOŻYSKA
KULKOWE**

S K F

**Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14**

339

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW POLSKIEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW METALOWYCH.

W poniedziałek dnia 12 października 1925 roku o godz. 20-ej w lokalu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, Traugutta 4, odbędzie się w myśl uchwały Rady z dnia 21.IX. 1925 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, z następującym porządkiem dziennym:

- I. Otwarcie Zgromadzenia przez prezesa Rady oraz wybór przewodniczącego i skrutatorów.
- II. Zatwierdzenie protokołu nadzwyczajnego posiedzenia z d. 10-go grudnia 1924 r.
- III. Sprawozdanie z działalności Związku za 1924 r.
- IV. Bilans na d. 31 grudnia 1924 r. i sprawozdanie Komisji rewizyjnej.
- V. Budżet na r. 1926 i plan działania.
- VI. Wybory członków Rady, ich zastępców oraz członków Komisji rewizyjnej.
- VII. Zatwierdzenie regulaminu korzystania z zarejestrowanego znaku związkowego.
- VIII. Zmiany Statutu (skasowanie zastępców).
- IX. Sprawy bieżące.
- X. Wnioski członków.

Powyższe Zgromadzenie Walne, na podstawie art. 34 Statutu, zwołane jest w jednym terminie i będzie prawomocne bez względu na liczbę członków obecnych.

OBECNY STAN PRZEMYSŁU METALOWEGO.

Podług informacji, otrzymanych na posiedzeniu Rady Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych od jej członków, stan zatrudnienia w fabrykach stowarzyszonych przedstawia się obecnie w sposób następujący:

Fabryki wagonów kolejowych posiadają zamówienia, pokrywające około 25% normalnej wytwórczości. Zamówienia te zapewniają pracę zaledwie do końca b. roku. Fabryki pracują jeszcze 6 dni w tygodniu, lecz odczuwają duże trudności z powodu nieregularnych wypłat należności.

W fabrykach parowozów sytuacja zła, wskutek zmniejszenia programu robót ministerstwa kolei żelaznych. Fabryki rozpoczęły redukcję ilości robotników.

Wytwórnie motorów elektrycznych uzyskały ostatnio zamówienia, które pozwolą im pracować w ciągu kilku miesięcy, o ile zwiększające się trudności w zdobywaniu środków pieniężnych nie zmuszą do redukcji pracy.

Stan zatrudnienia w fabrykach maszyn jest zły. Fabryki łódzkie pracują 3 do 4 dni w tygodniu, głównie z powodu nadzwyczaj ciężkiego stanu finansowego.

W kotłarniach, pracujących dla instytucji rządowych, zamówienia obecne pozwolą pracować do końca roku, lecz pod warunkiem, że instytucje te będą sprawniej regulować swoje należności. Wytwórnie tego działu, pracujące dla odbiorców prywatnych, nie mają zamówień, odczuwają przytem brak pieniędzy z powodu niewypłacalności swojej klienteli, z tego powodu są zmuszone zredukować ilość robotników.

Fabryki maszyn rolniczych kilka tygodni temu były zasympowane zamówieniami, obecnie jednak hurtownicy cofają swoje zamówienia z powodu braku środków pieniężnych, co przyczyni się wkrótce do redukcji pracy. Trudności kredytowe w fabrykach maszyn rolniczych są bardzo duże, gdyż z jednej strony Bank Polski i Bank Gospodarstwa Krajowego przeprowadziły zmniejszenie kredytów, a z drugiej strony rolnicy, nie będąc w stanie zapłacić swoich dawnych zobowiązań, żądają prolongat. W okręgu Włocławskim niektóre fabryki są już zmuszone z powyższych przyczyn ograniczać ilość dni pracy i ilość robotników, inne znów znalazły się wobec konieczności całkowitego zawieszenia pracy. Wielki brak pieniędzy na wypłaty pracowników staje się stałą troską każdej fabryki.

W fabrykach, produkujących wagi, z powodu braku zamówień, pomimo trwającego sezonu, odczuwa się duży zastój. Niektóre fabryki już przystąpiły do redukcji ilości robotników, inne zaś będą zmuszone uczynić to w najbliższej przyszłości.

W odlewniach warszawskich zatrudnienie jest niepełne z powodu niemożności uzyskania należności pieniężnych od klientów. Pomimo więc posiadanych zamówień praca będzie się kurczyć, jeżeli nie nastąpi poprawa w dopływie gotówki.

Odlewnie łódzkie ograniczają już produkcję do 3 — 5 dni w tygodniu z powodu braku środków obrotowych. Odlewnie okręgu Radomsko-Kieleckiego przeżywają największy kryzys. Niektóre z większych fabryk tego okręgu zostały już zamknięte,

Inne pracują 1 do 3-ch dni w tygodniu lub 4 dni na dwa tygodnie, dwie zaś fabryki są już w likwidacji. Jedna większa odlewnia jest nieczynna z powodu strajku robotników, którzy nie otrzymują należnych im zarobków.

Sezon w dziale odlewów kuchennych zawiódł. Naogół sytuacja z dniem każdym staje się w przemyśle tego okręgu, a zwłaszcza w samym Radomiu, katastrofalną.

W fabrykach zagłębia Dąbrowskiego, budujących maszyny i urządzenia fabryczne, robota zmniejsza się; pracują one jeszcze 6 dni w tygodniu, ale redukcja czasu pracy i ilości robotników jest nieunikniona.

W dziale urządzeń zdrowotnych roboty są, lecz ceny na nie są tak niskie, że niejednokrotnie nie pokrywają kosztów własnych.

Fabryki platerów przeprowadzają dalsze redukcje ilości dni pracy, tak, że niektóre pracują tylko 2 dni w tygodniu.

W fabrykach naczyń emaljowanych ruch jest bardzo słaby skutkiem braku środków obrotowych, wywołanego niewypłacalnością klientów.

Fabryki drutu i gwoździ mają zamiar zredukować ilość dni pracy, gdyż od dłuższego czasu nie otrzymują zamówień; jeżeli stan ten potrwa dłużej, to fabryki będą zmuszone zamknąć swoje warsztaty.

Stan przemysłu metalowego w województwie Poznańskim silnie się pogorszył z powodu ostatnich zarządzeń w dziedzinie kredytowej.

Najwięcej cierpią z braku gotówki fabryki maszyn rolniczych, gdyż rolnicy nie spłacają ani swoich starych, ani nowych zobowiązań. Wobec tego fabryki maszyn rolniczych zmuszone są stawiać ostrzejsze warunki sprzedaży hurtownikom, pragnąc uzyskać pewną część gotówki i skrócić terminy kredytów, to jednak wpływa na silne zmniejszenie zamówień, które spowoduje znaczną redukcję ilości robotników w najbliższym czasie.

PRZYJĘCIE NOWYCH CZŁONKÓW DO P. Z. P. M.

Na posiedzeniu Rady Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w dn. 21 września r. b. następujące fabryki zostały przyjęte w poczet członków Związku:

1. Cynkownia Warszawska, (Właśc. Inż. T. Rapacki i Z. Święcicki). Warszawa, ul. Boduena 3. Tel. 52-07.

2. Fabryka maszyn, Młynotrak. Inż. J. Szejnberg. Warszawa, ul. Kazimierowska 26. Tel. 221-91.

3. Fabryka Aparatów Elektrycznych K. Szpoński i S-ka Sp. Akc. Warszawa, ul. Kałuszyńska 4. Tel. 90-43.

4. Warszawska Fabryka Dźwigów „Flohr”. Warszawa, ul. Emilji Plater 10. Tel. 18-20, 85-46.

5. Fabryka maszyn i wyrobów metalowych „Mubis” Inż. Niepołowski i S-ka Sp. z ogr. odp. Warszawa, ul. Ogrodowa 50, Tel. 248-39.

6. Fabryka Wyrobów Metalowych Waclaw Czajkowski i S-ka Sp. z ogr. odp. Warszawa, ul. Młynarska 33. Tel. 278-95.

7. Fabryka Maszyn K. Ludwiszewski. Warszawa, ul. Wolska 85. Tel. 260-79.

8. Wytwórnia Blach Dziurkowanych „Sito”. Warszawa, ul. Dobra 86. Tel. 1-92.

9. Sosnowiecka Fabryka Armatur, Odlewnia Bronzów Fosforowych, St. Kraupe. Sosnowiec, skrzynka poczt. 42.

10. J. Osieński i Syn, Fabryka Maszyn, Pędni i Narzędzi. Radom.

11. Gwarectwo „Hrabia Renard”, Walcownia Rur i Żelaza. Sosnowiec.

HANDEL ZAGRANICZNY POLSKI.

„Wiadomości Statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego” podają w Nr. 17 z r. b. następujące dane o handlu zagranicznym Polski w okresie pierwszych siedmiu miesięcy (styczeń — lipiec) 1925 r. w porównaniu z takimże okresem czasu w r. 1924.

	r. 1925	r. 1924
Przywóz do Polski w tys. złotych	1 216 988	809 800
Wywóz z „ „ „	716 819	739 120
Przewyżka przyw. nad wywozem	500 169	70 680

Wartość jednej tonny towaru wynosiła:

	r. 1925	r. 1924
w przywozie	494 złotych	587 złotych
w wywozie	88	80

Przywóz do Polski towarów, obchodzących przemysł metalowy, w ciągu pierwszych 7 miesięcy r. 1925 i r. 1924 tak się przedstawia:

	Ilość w tonnach		Wartość w tys. zł.	
	r. 1925	r. 1924	r. 1925	r. 1924
Łom i stare żelaziwo . .	105 294	79 343	4 210	4 259
Surowiec żelaza	11 163	13 495	2 891	3 625
Żelazo wszelkie	5 161	6 412	1 198	2 021
Szyny	5 241	4 937	2 009	2 277
Blacha	5 482	4 191	2 296	2 125
Wyroby żeliwne	3 646	2 830	1 941	2 003
Wyroby kute tłoczone i wyciskane	1 200	1 799	1 068	1 230
Rury	3 027	8 430	1 795	6 222
Kłódki, zamki, okucia do drzwi i t. d.	981	701	3 255	2 739
Liny, tkaniny i t. p. wyroby z drutu żelaznego i stal.	1 884	2 217	4 876	4 477
Inne wyroby żel. i stalowe	10 508	11 895	20 514	18 629
Miedź i wyroby z miedzi	3 301	1 364	6 674	2 984
Stopy z miedzi i wyroby z nich	2 473	1 534	5 789	4 362
Rudy ołowiane	5 338	6 232	886	800
Rudy cynkowe	19 366	34 178	2 545	3 212
Parowozy i tendry	5 154	5 069	5 804	6 173
Maszyny elektryczne . . .	1 255	1 103	3 648	3 977
Obrabiarki do metali . . .	3 444	1 751	7 292	4 404
Obrabiarki do drzewa . . .	410	507	745	821
Maszyny włókiennicze . . .	4 675	1 840	15 384	5 814
Maszyny rolnicze	4 932	2 808	8 290	5 345
Inne maszyny i aparaty . .	15 398	14 337	27 590	23 928
Przyrządy, przewodniki i inne mater. elektrotechnicz.	7 416	5 901	19 890	12 988
Kołowce	1 314	672	6 595	3 685
Samochody	4 301	1 836	19 436	9 034
Maszyny do pisania i liczenia	185	114	4 125	3 483
Instrumenty i aparaty precyzyjne i pomiarowe . .	818	451	11 809	6 103

Wywóz z Polski towarów, obchodzących przemysł metalowy, przedstawia się w tym samym okresie czasu w sposób następujący:

	Ilość w tonnach		Wartość w tys. zł.	
	r. 1925	r. 1924	r. 1925	r. 1924
Żelazo wszelkie	41 265	56 301	11 228	16 707
Szyny	4 157	3 551	1 169	1 590
Blacha	19 843	13 089	6 783	5 377
Wyroby żeliwne	1 463	2 400	872	1 375
Wyroby kute, tłoczone i wyciskane	147	698	160	573
Rury	10 684	13 167	6 734	9 804
Naczynia blaszane emal.	212	303	526	711
Inne wyroby żelazne i stalowe	1 849	6 982	2 613	7 599

DRUGI MIĘDZYNARODOWY KONGRES NAUKOWEJ ORGANIZACJI PRACY.

W dniach 14, 15 i 16 października odbędzie się drugi Międzynarodowy Kongres Naukowej Organizacji Pracy w Brukseli pod protektoratem króla belgijskiego.

Program kongresu:

1) *Ogólne zagadnienia organizacji.* Podstawowe zasady. Prawidła organizacyjne. Prawidła kontrolujące. Pole działania dla organizacji. Dążenia, trudności, oraz możliwości. Pospolittowanie, wykłady.

2) *Organizacja wytwarzania.* Procesy organizacyjne w warsztatach. Wewnętrzne dyspozycje fabryk. Bieg materiałów. Plan wykonania produkcji (planing). Systemy płac w raportach organizacyjnych. Chronometraż. Badanie ruchów. Organizacja pracy. Technika najmu.

3) *Organizacja aprowizacji.* Obsługa wzorów. Inwentarz. Kontrola nad materiałami surowymi.

4) *Określanie kosztów własnych.* Stosowanie rachunkowości w organizacji. Procesy łączenia elementów kosztów własnych. Metody określania wydatków pośrednich. Sposoby wykonywania płac.

5) *Organizacja sprzedaży.* Metody i rozplanowanie sprzedaży: działalność rynkowa. Publikacje. Racjonalne określanie cen. Organizacja wielkich składów. Obsługa ekspedycji.

6) *Organizacja biur.* Dyspozycja według klasyfikacji. Materiał organizacyjny. Zależność obsługi wykonawczej. Hierarchia. Subordynacja obsługi. Biuro badawcze.

7) *Stosowanie organizacji w celach administracji społecznej.* Warunki poszczególne. Trudności. Stosowanie specjalne.

Organizacją delegacji polskiej na kongres zajmuje się Instytut Organizacji Pracy przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie, Krakowskie Przedmieście 66. Telefon 38-13.

POLSKA EKSPANSJA GOSPODARCZA.

W Warszawie utworzyło się Zrzeszenie Gospodarcze Polaków w kraju i zagranicą pod skróconą nazwą Polska Ekspansja Gospodarcza (P. E. G.).

Zadaniem tego Zrzeszenia jest skupienie polskich fachowców w dziedzinie gospodarczej, zamieszkałych w kraju i zagranicą, celem materialnego i ideowego współdziałania ich w zakresie ekspansji wytwórczości polskiej oraz organizacji kapitałów polskich zagranicą. Drugim celem Zrzeszenia jest prowadzenie w porozumieniu z przedstawicielstwami Rządu Polskiego zagranicą oraz z miarodajnymi osobistościami w kraju akcji informacyjnej o wzajemnych możliwościach gospodarczych zagranicy i Polski. Wreszcie Zrzeszenie będzie udzielało pomocy biurowej i techniczno-handlowej poszczególnym udziałowcom w dokonywanych przez nich na własne ryzyko transakcjach gospodarczych z zagranicą.

W akcji swej Polska Ekspansja Gospodarcza pragnie pozostawać w bliskim i stałym kontakcie z organizacjami gospodarczymi w kraju.

Prezesem rady nadzorczej jest p. inż. Józef Kiedroń, wiceprezesami p.p. inż. Piotr Drzewiecki, Jerzy Gościcki, Stanisław ks. Lubomirski, inż. Stanisław Jan Okolski i Antoni Wieniawski.

Siedziba Zrzeszenia P. E. G. mieści się w domu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie, ul. Czackiego 3/5.

RYNEK TOWAROWY NA SUROWCE I ARTYKUŁY TECHNICZNE DLA PRZEMYSŁU METALOWEGO.

Ceny hurtowe na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego w dniu 25 września r. 1925 w złotych (pg. danych S. A. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi“).

a) za 1 tonę franco wagon stacja załadowania: Surówka odlewnicza „Chlewiska“ na węglu *Zł. gr.* drzewnym

Surówka odlewnicza „Stąporków“ (loco huta)		
	№ 0	156.—
	№ 1	147.—
	№ 2	143.—
	№ 3	138.—
Surówka odlewnicza Ostrowiecka	№ 0	—
	№ 1	—
Surówka odlewnicza Ostrowiecka	№ 2	—
Surówka odlewnicza Częstochowa	№ 0	150.—
	№ 1	148.—
	№ 2	136.—
Surówka odlewnicza Witkowska	№ 1 (ocłona)	169.—
Złom żeliwny (fragment lany)		—
Żelazo handlowe krajowe		205.—
Bednarka gorąco walcowana		240.—
Bednarka zimno walcowana		405.—
Walcówka (druć okrągły od 5 1/2 do 13 mm., kwadratowy od 5 1/4 do 8 mm.).		255.—

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej w dn. 25. IX. 25 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr

Aluminium	—	Miedź standard	1756
Antymon	—	Ołów miękki	1122
Cyna standard	7569	Nikiel	—
Cynk hutniczy	1105	Rtęć	11651
Miedź elektrolityczna	1924	Srebro za 1 kg.	—

Tendencja spokojna

Tow. Akc. J. JOHN w Łodzi

WYRABIA JAKO SPECJALNOŚĆ:

Transmisje i części transmisyjne; **Koła** zębate; **Naprężacze** pasów i t. p. Konstrukcja lekka i solidna; wykonanie wzorowe; minimalne zużycie siły i smarów. Dostawa normalnych części z zapasu.

Tokarki szybkotnące, konstrukcji nowoczesnej wykonane najdokładniej, o wysokości kłów 150, 230 i 300 mm i długości toku do 3 metrów. Łby reolwolwerowe, lunety, uchwyty samocentrujące. **Imadła** równoległe o szerokości szcęk 100 mm.

Wiertarki słupowe 32 i 40 mm.

Kalandry wszelkiego rodzaju dla przemysłu włókienniczego i papierniczego jak: rolkowe, frykcyjne, wodne, matowe, **finiszowe** prasy nieckowe (Muldenpressen). Wykonanie pierwszorzędne, w niczem nieustępujące najdroższemu zagranicznym kalandrom. Około 200 kalandrów w ruchu. **Reparacja** walców, obtaczanie, szlifowanie i obijanie bawełną, jutą lub papierem.

Śruby z nakrętkami wszelkiego rodzaju.

Kotły żeliwne oryg. Strebel'a do ogrzewań centralnych.

Ruszty ekonomiczne podług własnego systemu i **odlewy** według nadesłanych modeli lub rysunków.

Własne biura sprzedaży:

WARSZAWA	LWÓW	KRAKÓW	POZNAŃ	KATOWICE	LUBLIN	GDAŃSK
Jerozolimska 51	Zyblikiewicza 39	Basztowa 24	Cieszkowskiego 8.	Batorego 4	Krak.-Przedm. 58	Schüsseldamm 62

Aparaty do spawania:

Tow. Akc. „Perun“, Warszawa.
Biuro: Wspólna 59, tel. 89-34.
Fabryka: Grochowska 52,
tel. 201-16.

Armatura na parę i wodę:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Beczki żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Druty wszelkiego rodzaju:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Dźwigniki—Łańcuchy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Sita“, Chłódna 5, tel. 47-78.

Garnki i przewody rurowe:

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Garbarskie maszyny:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Gryzarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Gryzarki uniwersalne:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Gwoździarki i ciągaraki:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Imadła:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Imadła ślusarskie kute:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kalandry:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Konstrukcje żelazne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

Konstrukcje żelazne:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Konstrukcje żelazne:

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Konstrukcje żelazne, schody, cieplarnie:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Koła wozowe o obręczach prasą nasadzanych:

Fabryka Koł i Wozów M. Margulies Płock.

Kotły parowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn. „W. Fitzner i K. Gamper“ w Sosnowcu.

Kuto lane odlewy:

Inż. Gniazdowski Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

Kuźnie polowe:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Liny stalowe—Drut stalowy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.

Liny druciane i żelazne:

Fabryka Lin Meyerhold i S-ka

S. A.—Sosnowiec, tel. Nr. 40.

Lokomobile przemysłowe:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Łańcuchy elektryczne spawane i patentowane (Victor) do celów gospodarczych i technicznych:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Łańcuchy rolkowe:

Do samochodów ciężarowych, osobowych i motocyklowych. Łańcuchy Galla do transmisji i przegubowe, Fabryka St. Kubiak, Warszawa, Hrubieszowska 9 tel. 75-44.

Łańcuchy „Galla”:

Transmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów Żelaznych. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Maszyny rolnicze:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Młocarnie szerokomłotne syst. „Jaehne”:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

Maszyny ceglarskie:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Narzędzia do obróbki metali:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Nity blacharskie saskie:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Obrobiarki do metali i drzewa:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Odlewy żelazne:

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Odlewnie żelaza:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Odlewnie żelaza i metali:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Okna żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Okna żelazne i drewniane:

z własnym okuciem fabrycznym:

Jan Broda, Toruń.

Okucia budowlane i meblowe:

Jan Broda, Toruń.

Pilniki nacina:

Fabryka Lin Meyerhold i S-ka

S. A.—biuro Sosnowiec, fabryka Będzin.

Pędnie:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

* B-cia Steinberg i S-ka, w Warszawie Wronia 80.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

* Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Piece żelazne syst. powolnego spalania:

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Pompy:

Brandel, Witoszyński i S-ka, Grochowska 37.

Prasy ekscentryczne, frykcyjne i balansowe:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Prasy, tłoczkarki cienne:

mimośrodowe i balansowe:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Prasy mimośrodowe:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Sikawki i narzędzia ogniowe:

Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów Żelaznych i Sikawek. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Sprężyny do mebli:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Sruby, nakrętki, nity:

Bartelmuss i Suchy, Bielsko (Śląsk).

Śruby:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Strugarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Suwnice:

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Suwnice (krany) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

* Bracia Jenike, inż. Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Sita“, Chłódna 5, tel. 47-78.

Taczki żelazne 75 i 100 litr. pojemności: Jan Broda, Toruń.

Tokarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Traki i wszelkie obrabiarki do drzewa:

„Unia“ Zjednoczone Fabryki Maszyn Tow. Akc. Oddział: C. Blumwe i Syn, Bydgoszcz-Wilczak.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Turbiny wodne syst. Francis’a o wysokim współczynniku pożytecznego działania

L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Urządzenie do motorów na gaz ssany (generatory):

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Wagony wąskotorowe osobowe i towarowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Walce żeliwne utwardzone:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Wialnie do czyszczenia zboża:

Fabryka Maszyn Rolniczych M. Margulies Płock.

Wiertarnie kolumnowe szybkie:

Najnowszego typu. L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

* Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Wiertarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

WYDAWCZA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. S. J. Okolski.

REDAKTOR inż. Maurycy Chorzewski.

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona złp. 180; pół strony złp. 100; 1/3, strony złp. 60; 1/4, strony złp. 40;

Drobne ogłoszenia: tekst 3 wierszowy 30 zł. kwartalnie; za każdy wiersz dodatkowy 5 zł. kw. Członkowie Związku zamawiający ogłoszenia bezpośrednio, otrzymują stosowny rabat.

Redakcja i Administracja: Krak. Przedmieście 5 m. 4. Tel. 114-26.

Zakłady Graficzne Straszewiczów, Warszawa, Leszno 112.